

EN
BÄTTRE
VÄRLD

AGENDA 2030 – HANDLINGSPLAN FÖR HÅLLBARHET

Världens ledare antog 2015 17 globala mål för hållbar utveckling som ska uppfyllas till år 2030. Det innebär att alla länder tagit på sig ansvaret för en bättre, mer rättvis och hållbar värld för alla.

De globala målen gäller för alla människor i alla länder. De handlar om att vi tillsammans ska utrota fattigdom och hunger, rädda vår planets ekosystem och vårt klimat samt minska världens orättvisor och ojämlikheter.

Flera framsteg har redan gjorts men många av målen står stilla och flera riskerar att gå åt fel håll. Coronapandemin har inneburit stora påfrestningar för många av målsättningarna inom Agenda 2030. För att vi ska nå målen måste alla känna till dem och arbeta aktivt för att de ska uppfyllas. Globala målen tillhör oss alla!

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

INGEN MÄNNISKA SKA LEVA I FATTIGDOM

De senaste decennierna har vi sett fantastiska framsteg när det gäller fattigdomsbekämpning. 1990-2015 minskade den extrema fattigdomen i världen med 70 procent. Som en följd av coronapandemin riskerar den extrema fattigdomen återigen att öka.

Mål 1 handlar om att säkerställa att ingen lever i extrem fattigdom år 2030, men också om att minska människors utsatthet och sårbarhet för extrema händelser och katastrofer.

Fattigdom handlar inte bara om inkomst utan också om brist på makt, inflytande, socialt skydd och säkerhet.

Sverige har ett väl utbyggt välfärdssystem och hög levnadsstandard men den inkomstrelaterade ojämlikheten har ökat sedan 1990. Mellan 1 och 2 procent av befolkningen lever i fattigdom i Sverige.

1 INGEN
FATTIGDOM

FN:s utvecklingsprogram, UNDP, arbetar för att minska ojämlikheter, utanförskap och fattigdom.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

ALLA HAR RÄTT TILL BRA MAT ÅRET OM

Mål 2 handlar om att garantera att alla människor får bra och näringsrik mat året om och att vår livsmedelsproduktion är hållbar. Mat är en mänsklig rättighet men i dag får inte alla äta sig mätta. Hungern i världen har ökat under de senaste åren efter att under många år ha minskat. Coronapandemin har medfört att risken för att ännu fler får för lite mat ökar.

Samtidigt stiger antalet överviktiga i världen. I Sverige är det inte hunger och undernäring som är de största utmaningarna utan ohälsosamma matvanor och för lite motion som leder till övervikt och fetma.

Det finns tillräckligt med mat för att mätta alla. Genom att ha ett mer hållbart jordbruk och en bättre resursfördelning kan vi se till att alla människor får äta sig mätta, samtidigt som vi tar vara på jorden och de ekologiska systemen på ett bra sätt.

2 INGEN
HUNGER

FN:s livsmedelsprogram, WFP, arbetar för att ingen människa ska lida av hunger. De levererar till exempel mat till konfliktområden och utbildar bönder.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

ATT VARA FRISK OCH FÅ MÅ BRA

År 2030 ska alla människor ha samma möjlighet till god hälsa och välbefinnande.

Mål 3 handlar om att säkerställa att alla människor ska kunna leva ett hälsosamt liv, från födseln genom hela livet. Under de senaste decennierna har stora framgångar gjorts. Medellivslängden i världen är i dag 72 år och har ökat med 20 år sedan 1960-talet.

Mellan 1990 och 2015 halverades barnadödligheten samtidigt som dödligheten i sjukdomar som tuberkulos, malaria och HIV minskade kraftigt.

I Sverige är den självskattade hälsan och tillgången till hälso- och sjukvård god i jämförelse med många andra länder. Samtidigt finns hälsoskillnader mellan olika grupper i samhället. Målet för folkhälsopolitiken är att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

3 GOD HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE

Världshälsoorganisationen, WHO, arbetar för att fler ska få leva hälsosamma liv. De arbetar också med vaccinationer och medicinutdelning.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

ALLA HAR RÄTT TILL UTBILDNING

Utbildning är en nyckel till hållbar utveckling. Trots det har inte alla barn möjlighet att gå till skolan. Utbildning är en viktig rättighet och grundläggande positiv utveckling i världen.

Trots globala framgångar vad gäller utbildning saknas det fortfarande utbildade lärare och miljontals vuxna kan fortfarande inte läsa och skriva. Med mål 4 har världens ledare lovat att alla barn och vuxna överallt ska få utbildning av god kvalitet.

Sverige har sedan länge ett väl utbyggt skolsystem. Trots det kvarstår problem med kunskapsskillnader mellan pojkar och flickor och bristande likvärdighet mellan skolor.

4 GOD UTBILDNING
FÖR ALLA

FN:s barnfond, Unicef, arbetar för att fler barn ska få gå i skolan. Unesco arbetar för att alla ska få utbildning från förskola till universitet.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

LIKA VILLKOR FÖR KVINNOR OCH MÄN

Världens ledare har lovat att verka för lika villkor för kvinnor och män. De ska också säkerställa att flickor och kvinnor har makt över sina egna liv. Jämställdhet uppnås när flickor och pojkar, kvinnor och män har samma rättigheter och möjligheter att själva forma sina liv. Jämställdhet är ett mål i sig, men också en nyckel till hållbar och fredlig utveckling i världen.

Mål 5 handlar om att avskaffa alla former av diskriminering av flickor och kvinnor överallt i världen. Alla länder ska därför garantera att flickor och kvinnor har möjlighet till utbildning, lever i frihet från våld och att skadliga traditioner som barnäktenskap upphör.

I Sverige är det övergripande målet för jämställdhetspolitiken att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

5 JÄMSTÄLLDHET

FN:s befolkningsfond, UNFPA, stärker flickors rättigheter genom att bland annat arbeta mot barnäktenskap och könsstympning.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

BRA TOALETTER OCH RENT VATTEN

Alla människor ska ha tillgång till rent vatten och bra toalettlösningar. Detta är en förutsättning för människors liv och hälsa. Dålig hygien gör att sjukdomar sprids. Diarré är en av de vanligaste dödsorsakerna bland barn under fem år.

Mål 6 handlar om att se till att alla har tillgång till rent vatten och god sanitet. För att klara det behöver vattenkvaliteten förbättras, föroreningar och utsläpp minska. Också användningen av vatten behöver bli mer effektiv.

I Sverige är tillgången till vatten och sanitet god, men vår konsumtion leder till ohållbar vattenanvändning i andra delar av världen.

6 RENT VATTEN OCH
SANITET FÖR ALLA

Många program och fonder inom FN arbetar med tillgång till rent vatten och sanitet. UN-Water koordinerar arbetet, följer upp och tar fram riktlinjer.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

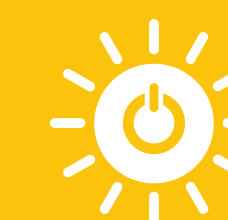
HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

En stor del av jordens befolkning lagar mat med energikällor som orsakar stora hälso- och miljöproblem. I dag står energiförsörjningen för en stor del av världens utsläpp av växthusgaser. Hållbara energikällor är viktiga för att stora delar av samhället ska fungera.

Med mål 7 ska andelen förnybar och miljövänlig energi öka väsentligt till år 2030. Förutom att öka andelen förnybar energi behöver också energianvändningen effektiviseras.

I Sverige är tillgången till energi god och en relativt hög andel av energin är förnybar. 2018 var 54 procent av energin i Sverige förnybar.

7 HÅLLBAR ENERGI
FÖR ALLA

FN:s utvecklingsprogram, UNDP, arbetar bland annat med att människor ska få tillgång till modern och hållbar energi.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

BRA JOBB OCH TILLVÄXT FÖR ALLA

Med mål 8 har världens ledare lovat att skapa bättre villkor och ökad trygghet på arbetsplatser samt att stoppa alla former av barnarbete till år 2025.

Fram till år 2030 måste stora ansträngningar göras för att skapa över 400 miljoner nya arbeten med anständiga arbetsvillkor för alla arbetstagare samt för att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring. Coronapandemin innebär att miljontals människor har blivit arbetslösa på kortare eller längre sikt.

I Sverige är sedan länge sysselsättningen hög och löner och arbetsvillkor globalt sett goda. Att öka andelen unga och personer med funktionsnedsättning som har säkra jobb är en utmaning också i Sverige.

8 ANSTÄNDIGA
ARBETSVILLKOR
OCH EKONOMISK
TILLVÄXT

Internationella arbetsorganisationen, ILO, arbetar med regeringar, arbetsgivare och arbetare för att alla människor ska ha anständiga arbetsvillkor.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

HÅLLBAR TEKNIK OCH **INNOVATION** ÄR VÄGEN FRAMÅT

En inkluderande och hållbar industri är av stor vikt för att lyfta människor ur fattigdom. En motståndskraftig infrastruktur är grundläggande för att samhället ska fungera. Genom satsningar på hållbar teknisk utveckling, resurseffektivisering och innovation kan miljövänligare produktion skapas.

Att främja utvecklingen av en hållbar industrialisering, innovation och entreprenörskap med särskilt fokus på de minst utvecklade länderna ligger också i målsättningarna.

Sverige har en väl utbyggd infrastruktur och ett innovationsfrämjande klimat. 2019 kom Sverige på andra plats i det globala innovationsindexet.

9 HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATIONER OCH
INFRASTRUKTUR

FN:s organisation för industriell utveckling, UNIDO, samordnar utvecklingsländerns expansion av industrier och utveckling.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

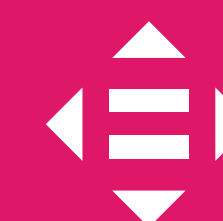
EN
BÄTTRE
VÄRLD

LIKA MÖJLIGHETER FÖR ALLA

Världens ledare ska arbeta för mer rättvis fördelning av resurser, både inom och mellan länder. Trots att fattigdomen i världen minskat så har klyftorna inom och mellan samhällen ökat. Fördelningen av ekonomiska resurser är orättvis och människors möjlighet att delta och påverka samhället ser olika ut beroende på deras kön, ålder, etnicitet, religion och funktionsvariation. Att ingen ska lämnas utanför är en viktig princip i Agenda 2030.

Mål 10 handlar om att säkerställa att alla människor har samma möjlighet att delta i det sociala, ekonomiska och politiska livet. Orättvis fördelning av resurser som rent vatten och mat kan orsaka konflikter. Mål 10 är en utmaning för Sverige som enligt FN måste bli bättre på att motverka intolerans, främlingsfientlighet och hatbrott.

10 MINSKAD
OJÄMLIKHET

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är universell och säger att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter.

BRA BOSTÄDER OCH HÅLLBARA TRANSPORTER

Inga människor ska tvingas bo i slumområden. Världens städer ska i stället planeras så att sociala klyftor och påfrestningar på miljön minskar. Allt fler människor flyttar till städer vilket ställer stora krav på städernas hållbara utveckling. I dag bor en miljard människor i slumområden och många har inte tillgång till toaletter, energilösningar eller sophantering.

När städer utvecklas måste också kvinnor och flickor känna sig trygga. Mål 11 ska bland annat garantera bra bostäder, hållbara transportsystem och inkluderande urbanisering. I det ingår minskad miljöpåverkan och tillgång till grönområden.

I Sverige bor cirka 85 procent av befolkningen i tätorter och bostadsbrist råder på många håll i landet.

11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

FN:s centrum för boende och bebyggelsefrågor, UN-Habitat, arbetar för att skapa en bättre och mer hållbar framtid, särskilt för de som bor i städer.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Med mål 12 har alla länder enats om att genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Världen har också enats om att halvera det globala matsvinnet, minska mängden avfall och ha en miljövänlig hantering av kemikalier och alla sorters avfall.

När människor får det bättre ökar också konsumtionen. Att minska, återanvända och återvinna material och planera för detta i hela produktionskedjan är viktigt – men också att öka medvetenheten om vad som är en hållbar livsstil.

Mål 12 är en av Sveriges största utmaningar. De rikaste länderna i världen konsumerar genomsnittligt tio gånger så mycket material som de fattigaste.

12 HÅLLBAR
KONSUMTION OCH
PRODUKTION

FN:s tioåriga ramverk för program som ska leda till mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster, 10YFP, samlar olika aktörer för att driva på omställningen.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

KLIMATET – EN AV VÅRA STÖRSTA UTMANINGAR

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. Alla länder måste gemensamt se till att begränsa all negativ påverkan på vårt klimat. Effekterna av klimatförändringarna påverkar alla människor och länder på jorden. De som drabbas hårdast är de som lever i fattigdom.

Förändrat klimat orsakar bland mycket annat naturkatastrofer som torka, vattenbrist, översvämningar, orkaner och kollapsade ekosystem. Den globala medeltemperaturen ligger nu 1 grad över förindustriell tid.

Mål 13 handlar om alla länders ansvar att motverka människans negativa påverkan på klimat och miljö. Åtgärder för att förhindra klimatförändringen ska därmed finnas med i alla politikområden och i all samhällsplanering. Varje land ska också stärka sin förmåga att hantera klimatrelaterade kriser.

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

Klimatavtalet är ett avtal där alla världens länder har enats om att bekämpa klimatförändringarna med målet att hålla den globala temperaturökningen under 2 grader.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

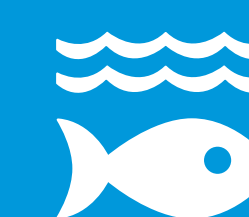
RENA HAV OCH HÅLLBART FISKE FÖR ALLA

Mål 14 handlar om att bevara och använda haven på ett hållbart sätt.

Många är beroende av fiske för sin överlevnad och friska hav bidrar till en frisk planet. Genom mål 14 vill världens länder bland annat stoppa överfisket, minska föroreningar och havsförsurning. Östersjön är ett av världens mest nedsmutsade inlandhav med döda bottenar och små fiskbestånd.

Att minska nedskräpning och förvalta fiskbestånden hållbart är viktiga delar av genomförandet av mål 14.

14 HAV OCH MARINA
RESURSER

FN:s fackorgan för jordbruk, skogsbruk och fiske, FAO, arbetar för ett mer hållbart fiske och renare hav. De arbetar med skydd av hotade fiskarter och att hindra illegalt fiske.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

FN
BÄTTRE
VÄRLD

EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Utan biologisk mångfald och olika ekosystem så fungerar inte livet på jorden. Med mål 15 ska alla länder gemensamt verka för ett hållbart skogsbruk, att ökenspridningen och förlusten av biologisk mångfald hejdas och att fler djurarter bevaras.

Alla länder ska skydda, återställa och bevara våra ekosystem på land såväl som i havet. Att använda våra naturresurser på ett hållbart sätt är en förutsättning för vår långsiktiga överlevnad.

Sveriges yta består till 70 procent av skog. Här är det jordbrukslandskap och marina miljöer som innehåller störst antal hotade arter.

15 EKOSYSTEM OCH
BIOLOGISK
MÅNGFALD

FN:s miljöprogram, UNEP, bidrar till ökad kunskap om miljöproblem och hur länder kan hantera dessa för att vi ska ha en frisk miljö.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

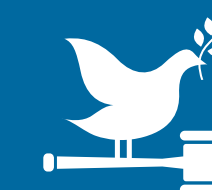
FREDLIGA SAMHÄLLEN FÖR ALLA

Det är vårt gemensamma ansvar att skapa en bättre värld för alla. Fredliga samhällen där alla är inkluderade är en förutsättning för att lyckas.

Världens ledare har enats om att alla former av våld runt om i världen måste minska. Det innebär att vi bland annat måste eliminera människohandel och våld eller tortyr mot barn. Mål 16 handlar om vikten av fredliga och inkluderande samhällen där alla har tillgång till juridisk identitet och rättvisa.

Sverige är ett fredligt land med väl fungerande samhällsinstitutioner och låg korruption, men vår omfattande vapenexport utgör en målkonflikt i den globala strävan efter fredliga samhällen.

16 FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN

FN:s säkerhetsråd arbetar för internationell fred och säkerhet. Säkerhetsrådet har femton medlemmar varav fem är permanenta och har vetorätt.

PARTNERSKAP OCH GEMENSKAP VÄRLDEN ÖVER

De globala målen för hållbar utveckling är en gemensam satsning som kräver stort engagemang från regeringar, den privata sektorn, civilsamhället, FN-systemet och andra aktörer för att nå resultat.

Genom mål 17 ska världens länder stärka och omfördela resursfördelningen mellan de rikaste och fattigaste länderna, stärka det globala partnerskapet, utveckla miljövänlig teknik och stärka utvecklingssamarbetet.

Sverige är ett av få länder där mer än 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, BNI, går till utvecklingsbistånd. Under 2020 avsattes en procent av BNI till detta.

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

FN samlar världens länder i arbetet för en bättre värld. FN:s generalförsamling fattar beslut om FN:s årliga arbete. Alla FN:s 193 medlemsländer är med och har en röst var.